

*Cumhuriyet Evinin Alışveriş Hali: Küresel Kapitalizm, Mekân ve İktidar Diyalektiğini Ankara Alışveriş Merkezleri Deneyiminde Okumak**

Serhat Kaymas**

Öz

Bu çalışma, küreselleşme, kapitalizm ve kent arasındaki diyalektiği, yerel bir deneyim alanı, Ankara alışveriş merkezleri üzerinden okumayı amaçlamıştır. Kapitalizmin etki alanının gündelik yaşam pratiklerine, özellikle tüketim kültürüne doğru genişlemesiyle birlikte, iki önemli işleve eş zamanlı olarak sahip olan alışveriş merkezleri bir yandan kapitalizmi ve güç ilişkilerini yeniden üretirken, diğer yandan küresel ve yerel arasında kamusal alanın dönüşümünün anlamlı bir uğrağı olarak konumlanmaktadır. Çalışma kendi içerisinde birbirini önemli ölçüde tamamlayan iki ana kısma ayrılmaktadır. Mekânın yansız ve verili olmaktan daha çok ideolojik bir inşa olarak kurulduğuna dair kuramsal tartışmanın ardından, böylesi bir inşa biçimini Ankara alışveriş merkezleri üzerinden okumaktadır. Türkiye kapitalizminin 1980 sonrası küresel kapitalizme eklemlenme sürecinin yansımaları oluşturan alışveriş merkezleri tam da bu yönüyle özel bir değer taşımaktadır. Küresel kapitalizmin yapı bozucu süreci içerisindeki önemli yansımalarından birisinin de tüketim kültürü ve değişen tüketim pratikleri içerisinde kurulduğunu belirleyen çalışma, katılsız gözlem ve derinlemesine görüşme tekniklerini kullanmaktadır. Ülkelerin makro yapısal değişiminin mikro örneklerle nasıl yansıdığını bir alan araştırması üzerinden çözümleme çabasındaki çalışma, küreselleşme sürecinin mikro anlatılar ve yaşamlar üzerinde gerçekleştiğini belirlemiştir. Türkiye'nin yaşadığı genel sermaye birikim modelindeki değişimin oldukça özel bir kesitini oluşturan tüketim kültürünün değişiminin başat unsurları olarak alışveriş merkezleri oldukça önemlidir. Bu doğrultuda çalışmanın odağında yer alan alışveriş merkezlerinin, küresel kapitalizmin kendisini yeniden gerçekleştirmesinde tüketim kültürünün değişimi adına özel bir kesit açtığı söylenmelidir. Küreselleşme sürecinin aşında mikro örnekleri içerisinde çözümlenmesi gerektiğini öne süren ve tüketim kültürü ve bu kültürün gerçekleştirdiği bir alan olarak alışveriş merkezlerini küresel kapitalizmin ihtiyaçları doğrultusunda bir gözetim ve kapanma alanı olarak değerlendiren çalışma, Ankara özelinde alışveriş merkezlerinin yapısal niteliklerini de değerlendirmektedir.

Anahtar Sözcükler: Alışveriş merkezleri, küreselleşme, küyerelleşme, yerelleşme, tüketim kültürü.

* Geliş Tarihi: 30/11/2015 • Kabul Tarihi: 29/01/2016.

** Hacettepe Üniversitesi, İletişim Fakültesi, Radyo Televizyon ve Sinema Bölümü.
ahmetserhat.kaymas@windowslive.com

*The Shopping Scenes of the Republic's House: An Attempt to Read the Dialectical Relationship between Global Capitalism, Space and Power through the Example of the Shopping Malls in Ankara**

Serhat Kaymas**

Abstract

The aim of this study is to analyse the dialectical relationship between globalization, capitalism and urban space through a local example, namely the shopping malls in Ankara. In parallel with the expansion of the sphere of influence of capitalism towards everyday practices and especially towards consumer culture, the shopping malls, which assume two significant features at the same time, not only reproduce capitalism and the existing power relations, but also posit themselves as a significant instance of the transformation of the public sphere between the global and the local. The study consists of two complementary parts. Following a theoretical discussion stipulating that the space, far from being neutral and given, is an ideological construct, the study aims to analyse the presence of such a construct through the example of shopping malls in Ankara. Reflecting the integration of Turkey with global capitalism from 1980 on, shopping malls emerge as an important field of analysis. Stating that one of the significant indicators of the deconstructing process of global capitalism could be observed through the consumer culture and the changing consumption practices, the study has been carried out through non-participatory observation and in-depth interviews. Interviews with 20 participants, in this framework, offer a significant example. Aiming to analyse the reflection of macro-level changes onto micro-level examples, this study argues that the process of globalization is apparent in micro narratives and lived experiences. Shopping malls emerge as an important field of analysis in their quality as one of the most important elements of the change of consumer culture, especially when conceived of as a specific instance of the overall change in the capital accumulation model in Turkey. In this sense, one should mention that the shopping malls, which constitute the main focus of analysis in this study, plays a special role with regard to the reproduction of global capitalism especially in terms of the change of consumer culture. It is therefore inevitable to focus on the shopping malls in Ankara, which represent a totally different consumer culture compared to shopping malls in Istanbul, which now emerged as a hub of finance capital. For the purposes of this study, which argue that the process of globalization must be analysed with reference to micro level examples, the shopping malls in their capacity as a venue of a consumer culture are portrayed as spheres of surveillance and confinement designed in accordance with the needs of global capitalism. Therefore, the study also makes reference to the structural features of shopping malls in Ankara.

Keywords: Shopping malls, globalization, glocalization, localization, consumer culture.

---

* Received: 30/11/2015 • Accepted: 29/01/2016.

** Hacettepe University, Faculty of Communication, Department of Radio Television and Film. ahmetserhat.kaymas@windowslive.com